

De **V**ereniging voor **W**eer- en **S**terrenkunde Noord-Drenthe is een door de NVWS erkende, zelfstandige vereniging die als doel heeft om beoefening van amateur weer- en sterrenkunde in de regio te bevorderen.

De vereniging bestaat sinds 1948.

Het verenigingsjaar van de VWS Noord-Drenthe begint in september en wordt in mei/juni afgesloten. Er worden per jaar een tiental bijeenkomsten georganiseerd die bestaan uit lezingen door beroepsastronomen, amateurs van andere afdelingen en eigen leden.

Deze bijeenkomsten vinden plaats op de locatie: Het Theehuisje, naast het Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2 in Assen.

Verder zijn er waarneemavonden in "het veld" of bij sterrenwachten van leden.

De vereniging beschikt over een Bulletinboard, oftewel Forum, op Internet. Hierop kan onderling, interactief gecommuniceerd worden; foto's kunnen geplaatst worden, vragen kunnen gesteld worden en ook informatie over activiteiten wordt hier gegeven.

Website: www.vwsnoorddrenthe.nl

Forum: www.vwsnoorddrenthe.nl/forum

De contributie bedraagt € 30,00 per jaar, te voldoen in december/januari 2019/2020
Contributiebetaling via rek.nr. NL23 INGB 0003 6799 80 t.n.v. PNM V
WEER/STERREK NRD DRENTHE

Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

Gerard van den Braak – pollux@sterrenwacht.eu – voorzitter

Ria Danes – ria@dodsoft.nl – secretaris

Jan Willem Spee – J.W.Spee@hetnet.nl – penningmeester

Jaap van der Wal – jaapvanderwal@home.nl – bestuurslid

Programma:

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Spreker</i>
13 September 2019	Het inflatieheelal	Mevr. A. van Weerden BSC Universiteit Utrecht
11 Oktober 2019	Geschiedenis van de Melkweg	Dhr. H. Koppelman (RUG)
26 Oktober 2019	Nacht van de Nacht voor publiek	Oude Asser ijsbaan, telescopen opgesteld aan Rode Heklaan. Iedereen mag er door kijken. Geen binnenprogramma!
15 November 2019	Zonne-activiteit, van Galileï tot ruimteweer	Prof.Dr. R. J. Rutten Universiteit Utrecht

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Spreker</i>
13 December 2019	Het ongrijpbare neutrino	Dr. Ir. G. Onderwater (RUG)
10 Januari 2020	Toekomstige ruimtemissies 2019-2025	Han Kleijn Lid
07 Februari 2020	Leven in het heelal	Prof. Dr. Inga Kamp (RUG)
06 Maart 2020	ALV + korte lezing (nog niet bekend)	Leden
13 en 14 Maart 2020	Vrijdag: Landelijke sterrenkijkdagen Zaterdag: Landelijke sterrenkijkdagen	<p>Landelijke sterrenkijkavonden aanvang 19:00</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Duurzaamheidscentrum is het startpunt. - Er is altijd een activiteit, bewolkt of niet. Bij bewolking is er alleen een binnenprogramma. - Binnenprogramma: <ul style="list-style-type: none"> o Er staan binnen telescopen opgesteld. Leden van de Vereniging voor Weer en Sterrenkunde leggen de werking daarvan uit. o Er worden gemaakte foto's , waarneemverslagen en tekeningen ten toon gesteld. o Planetariumpresentatie met als onderwerp 'de sterrenhemel van vandaag'. - Buitenprogramma bij helder weer: <ul style="list-style-type: none"> o Het binnen programma gaat dan ook door! o Telescopen worden opgesteld bij de vijver aan de Rode Heklaan. o Iedereen mag daar door kijken. o Het bospad van Duurzaamheidscentrum tot de telescopen (300 meter) kan zelfstandig maar ook onder begeleiding afgelegd worden.

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Spreker</i>
03 April 2020	De Maan, onze naaste buur	Bert Meijer (erelid)
11 April 2020	Excursie sterrenwacht Burgum en Eise Eisinga planetarium	Leden
08 Mei 2020	Werkavond	Leden

Nieuws en actuele zaken:

De nieuwsbrief verschijnt 1x per jaar, aan het begin van elk seizoen. De nieuwsbrief is in het leven geroepen ter vervanging van het clubblad Scoopium, dat sinds 2008 niet meer uitgegeven wordt.

De nieuwsbrief bevat naast algemene informatie over de vereniging en het programma van het komende seizoen, actuele nieuwsonderwerpen en een Astrokalender met de belangwekkende hemelverschijnselen voor het lopende seizoen. Ook zijn er verschillende artikelen van onze leden over allerlei onderwerpen te lezen.

• **Leden**

De vereniging heeft 34 leden (peildatum augustus 2019).

3 nieuwe leden hebben zich aangemeld: dhr. J.Vledder, mevr. E. Schripsema, dhr. W. J. Drijfhout.

• **Bestuur**

Het bestuur is twee keer bijelkaar geweest om lopende zaken te bespreken.

De volgende ALV zal zijn op 6 maart 2020.

• **Van de ALV**

Op de ALV (12 april 2019) zijn de standaardzaken doorgenomen. De jaarverslagen en de begroting zijn goedgekeurd. De kascommissie is akkoord gegaan met de financiële boekhouding.

• **Excursie 2019**

Op zaterdag 13 april 2019 zijn we met 19 leden van VWS Noord Drenthe op excursie naar LOFAR geweest.

• **Excursie 2020**

Op 11 april 2020 organiseren we een excursie naar de sterrenwacht in Burgum, gevolgd door een bezoek en voordracht in het Eise Eisinga planetarium te Franeker.

• **Waarneemactiviteiten**

De VWS Noord-Drenthe stelt zich ook ten doel het actief waarnemen van sterrenkundige objecten te stimuleren. De waarneemcommissie, bestaande uit Bob Hogeveen en Niels Grobber, zorgt voor de planning en coördinatie hiervan. Dit uit zich in:

- Deepsky-waarneemavonden rond Nieuwe maan
- Gezamenlijk waarnemen van bijzondere gebeurtenissen (zons/maansverduisteringen e.d.)
- Het presenteren van waarneemprogramma's en bijhouden van webpagina's met resultaten daarvan.

Deepsky-waarneemavonden

Hierbij speelt de Maan een belangrijke rol. Voor deepskywaarnemen mag er eigenlijk geen Maan aan de hemel staan. Deze avonden worden daarom alleen gepland en uitgevoerd rond **Nieuwe Maan** en dan bij voorkeur in de weekeinden. In de **Astrokalender**, verderop in deze nieuwsbrief, zijn de datums vermeld waarop het **Nieuwe Maan** is. De weekeinden bij/rond die datums zijn dus potentieel geschikt voor deepsky-waarneemsessies.

Bij waarneemsessies wordt onderscheid gemaakt tussen “serieus” waarnemen en “informeel” waarnemen. De reden hiervoor is dat beschikbare waarneemtijd, helaas, erg beperkt is in onze streken. De combinatie van helder weer + afwezigheid van Maan + weekeinde is erg zeldzaam en de waarnemers onder ons zullen dit zeker willen benutten voor serieus en ongestoord waarnemen. Mocht deze zeldzame omstandigheid zich voordoen dan bestempelen we de waarneemsessie tot een “serieuze” en verwachten daarbij dat de deelnemers in hoge mate “selfsupporting” zijn.

Zijn de omstandigheden niet optimaal dan kunnen we de waarneemsessie informeel houden en is er tijd en ruimte om minder ervaren waarnemers te begeleiden en te helpen, en eventuele deelnemers zonder telescoop mee te laten kijken.

Waarneemprojecten

Voor de actieve waarnemers onder ons is er een aantal waarneemprojecten. De belangrijkste, en bekendste, daarvan is het “*Messierproject*”. Dit omvat het waarnemen van objecten van de Messierlijst en het vastleggen van die waarnemingen, waaronder ook foto’s en tekeningen vallen, op een speciale pagina op onze website:

vwsnoorddrenthe.nl/messier/messier.htm

De Messierlijst bevat zowel voor de beginnende als voor de gevorderde waarnemer interessante, mooie en uitdagende objecten.

Voor de wat meer gevorderde waarnemers zijn er ook nog de projecten “*Skyvistas*” en “*Herschel400*”. Ook hiervan zijn webpagina’s:

vwsnoorddrenthe.nl/messier/skyvistas320.htm

vwsnoorddrenthe.nl/messier/herschel400.htm

Verder zijn er waarneemprojecten voor de Maan, dubbelsterren en planetaire nevels. Bij het project ‘Lunar100’ worden objecten op de Maan waargenomen, gebaseerd op het boek “The Modern Moon”.

Op onze website is de voortgang van het Lunar100 project hier te vinden:

vwsnoorddrenthe.nl/lunar100/lunar100.htm

Bij het project ‘AL-dubbelsterren’ gaat het om het waarnemen van 100 door de ‘Astronomical League’ geselecteerde dubbelsterren. Dit vormt een mooi alternatief voor het waarnemen van (andere) deepsky-objecten als de hemel niet zo helder en donker is.

Op onze website is de voortgang van het AL-dubbelsterren project hier te vinden:

vwsnoorddrenthe.nl/dubbelsterren/AL_dubbelsterren.htm

In 2012 werd er een project gestart met het waarnemen van Planetaire Nevels als doel en deze is te vinden op onze website onder :

vwsnoorddrenthe.nl/plannebs/plannebs.htm

Dan zijn er nog twee projecten gestart in 2015:

- '2-in-beeld' waarbij het gaat om waarnemen van 2 of meerdere objecten in 1 beeldveld. Dit project is gebaseerd op het waarneemprogramma 'Two-in-a-View' van de Astronomical League. (vwsnoorddrenthe.nl/2_in_beeld/2inbeeld.htm)
- 'MN-Dubbelsterren', een door Bob Hogeveen opgestelde lijst van 120 mooie noordelijke dubbelsterren. (vwsnoorddrenthe.nl/dubbelsterren/MN_dubbelsterren.htm)

En recentelijk is daar nog 'waarnemen met de verrekijker' bijgekomen.

• Nacht van de Nacht

Deze landelijke manifestatie valt dit seizoen op zaterdag 26 oktober. Onze vereniging zal op die avond op 1 locatie i.s.m. andere organisaties het publiek inlichten over en bewustmaken van de effecten van lichtvervuiling.

• Landelijke activiteiten

Landelijk worden diverse activiteiten georganiseerd, o.a. door KNVWS-werkgroepen, die voor leden van onze vereniging ook interessant kunnen zijn. Hierbij een overzicht van deze activiteiten voor zover ze op het moment van samenstellen van deze nieuwsbrief bekend zijn. Kijk op activiteitenkalender van de KNVWS voor actuele en nadere informatie:

<http://www.sterrenkunde.nl/knvws/agenda>

2019

1 september - Dies Natalis, de verjaardag van de KNVWS

5-6 oktober - Weekend van de Wetenschap

26 oktober - Nacht van de Nacht

11 november - Mercuriusovergang

16 november - Najaarsbijeenkomst Werkgroep Maan en Planeten in Tricht.

Apolloproject, 50 jaar geleden 1e maanlanding.

17 december - Gala van de Sterrenkunde, Leiden

2020

15-17 maart 43e Landelijke Sterrenkijkdagen

28 februari- 1 maart - 44e Landelijke Sterrenkijkdagen. Zie: sterrenkijkdagen.nl

5 juli - 2e Landelijke Zonnekijkdag. Zie: zonnekijkdag.nl

• Astrokalender

Alle bijzonderheden en gebeurtenissen van dit jaar en 2020 zijn te vinden op:

<http://hemel.waarnemen.com/astrokal/>

• Clubnieuws

Van de voorzitter

Het gaat goed met ons clubje. Het ledenaantal blijft stabiel en de kas is goed gevuld. De maandelijkse lezingen zijn van niveau en worden goed bezocht. De laatste jaren zijn we ook weer op excursie geweest en gezien het enthousiasme gaan we daar zeker mee door.

Het aantal actieve leden stijgt en dat is een interessante ontwikkeling. Er zijn wat minder 'armchair astronomers' (al is daar natuurlijk niets mis mee). Maar laten we eerlijk zijn, het waarnemen en/of fotograferen met je telescoop is toch wel een prachtige hobby. Het is wel een weerbarstige hobby, je moet niet te snel opgeven als het even niet lukt. Waarnemers maken eindeloos waarneem-wens-lijstjes in de hoop dat het eens helder wordt. En als het dan helder is trotseren ze koude en ontberen nachtrust. En dat allemaal om de honger naar sterren, nevels en sterrenstelsels te stillen. De astrofotografen onder ons doen het ook 'by night' al is het tegenwoordig niet ongebruikelijk de fotosessie te programmeren en met de wekker naast het oor toch nog wat te rusten.

De resultaten mogen er wezen. Op ons forum worden de waarnemingen, tekeningen en foto's geplaatst en bediscussieerd. En zo tillen we elkaar naar een hoger plan. Kijk, dát is de kracht en het plezier van een vereniging. Ieder is individueel bezig maar staat klaar om een ander te helpen.

Het plannen van waarneemavonden is en zal altijd lastig blijven. We hebben de weersomstandigheden niet onder controle. Bovendien kan lang niet iedereen buiten het weekend een nachtje op de hei gaan staan. Toch lukt het regelmatig om met een beperkt aantal leden te gaan waarnemen. Het is leerzaam en gezellig. En als het eens écht super helder is bij nieuwe maan, dan wordt het serieus. De wens-lijstjes komen tevoorschijn en staan naast elkaar op de hei muistil waar te nemen. En ook dat is 'gezellig'.

De Landelijke Sterrenkijkavonden in maart en de Nacht van de Nacht in oktober zijn voor ons de middelen om de het brede publiek kennis te laten maken met de astronomie. Soms levert het zelfs een nieuw lid op. Het is geweldig dat we elke keer weer zoveel leden bereid vinden om de publieksavonden tot een succes te maken. Deze avonden zijn leuk! Je kan enthousiast vertellen over je hobby en anderen door je telescoop laten kijken. De Nacht van de Nacht en de Landelijke Sterrenkijkdagen hebben veel publiek getrokken. Ook dit jaar organiseren we deze avonden. Ik hoop weer op al jullie medewerking.

Gerard van den Braak

Van de waarneemcommissie

De waarneemcommissie richt zich op een drietal zaken die spelen binnen onze vereniging:

- Het gezamenlijk houden van waarneemavonden/nachten.
We houden hiervoor geschikte avonden/nachten in de gaten die bij voorkeur in het weekeinde liggen en roepen bij geschikt weer en geschikt maanlicht (= bijna geen maanlicht) op om bijeen te komen op 1 van onze waarneemlocaties.
- Het attenderen op bijzondere hemelverschijnselen en eventueel het gezamenlijk bekijken daarvan. Denk aan zonsverduisteringen, maansverduisteringen, sterrenregens e.d., maar bijvoorbeeld ook de verschijning van een komeet die iedereen dan op eigen gelegenheid kan proberen waar te nemen.
- Het presenteren van waarneemprogramma's en bijhouden van webpagina's met resultaten daarvan.
Deels betreft dit algemeen bekende programma's zoals de Messierlijst en de H400-lijst, maar het kunnen ook zelf gecreëerde lijsten zijn die opgevoerd worden als waarneemprogramma. Op onze website zijn deze programma's (soms ook wel 'waarneemprojecten' genoemd) en de bijbehorende lijsten terug te vinden.

Binnen een kleine club, met een heel beperkt aantal actieve waarnemers, levert dit in de praktijk niet al te veel activiteiten op. Daarbij spelen de beperkingen die onze 'plek' met zich meebrengt ook een rol, we zitten nu eenmaal in een redelijk noordelijk land met niet al te beste weersomstandigheden en ook niet al te beste hemelomstandigheden.

Maar het kan ook veel slechter en als het een keertje helder is (zonder Maan) dan kunnen we genieten van een redelijk fraaie, donkere sterrenhemel.

We hebben dit enkele keren mee kunnen maken op onze locatie bij Gasteren, in oktober 2018 en april 2019 waren we daar met enkele waarnemers.

Niet helemaal donker maar toch heel mooi (en dus geslaagd!) was het op de midzomerwaarneemnacht die onder goede omstandigheden plaatsvond op 29 juni 2019.

Hoe zou het nu zijn voor een waarneemcommissie binnen een club die zich op een plek met (veel) betere omstandigheden bevindt?

Ik denk dat er dan veel meer werk aan de winkel is...

Het aardige is dat ik dat afgelopen vakantieperiode heb kunnen zien in Zuid-Frankrijk.

Tijdens mijn verblijf op een camping in de Cevennes heb ik een waarneembijeenkomst van een club uit Montpellier mogen bijwonen, en dat is heel andere koek dan wat wij gewend zijn!

Als je in die omgeving woont zit je ten eerste zo'n 10 graden meer zuidelijk dan wij en dat is echt een flink stuk, vooral omdat de zeer interessante hemelomgeving van Schutter en Schorpioen dan veel beter zichtbaar is. Ten tweede zit je in een omgeving waar het vaker helder is, het weer is er 'mooier' zeg maar ;-).

En als je dan een waarneemplek in de Cevennes kiest (zoals op die camping), dan is het ook nog eens een flink stuk donkerder...

Het is dan ook vrij vanzelfsprekend dat sterrenkunde clubs daar veel groter en actiever zijn.

Zo ook de club uit Montpellier. Deze club hield rond de Nieuwe Maan van juli een waarneembijeenkomst op de betreffende camping, die feitelijk een heel groot langgoed is en ook een officiële 'Dark-sky site'. Als wij een waarneembijeenkomst hebben dan verschijnen er als het mee zit een hand vol waarnemers en even zoveel telescopen en gaan we in alle rust een uurtje of twee wat sterrenkijken. In Zuid-Frankrijk is het iets anders...

Op het landgoed was een groot veld gereserveerd, een deel afgezet met linten waarbinnen de telescopen moesten staan. Daarbuiten plek voor parkeren EN voor kamperen, want zo'n bijeenkomst is niet een paar uurtjes waarnemen, het zijn drie dagen en drie nachten incl. verblijf in tenten en incl. een grote tent voor lezingen overdag!

En dan ga je de eerste middag eens kijken hoe dat lijkt, kijken of er ook een handvol waarnemers zijn en een handvol telescopen worden opgesteld. Je snapt het al, het beeld is anders. Op het veld buiten de linten staan tientallen auto's en tientallen tenten, binnen de linten staan wel 60 telescopen in allerlei soorten en maten, van simpele 11cm newtonnetjes en kleine 8cm refractors tot grote dobsons, waarvan de grootste wel iets van 65cm was!

En natuurlijk is het die nachten helder... Prachtige sterrenhemel, met een dikke Melkweg tot aan de horizon.

Ik heb me die nachten niet gemengd met al dat volk, maar het van flinke afstand aangehoord. Het was een drukte van belang, veel geklets en gelach, wat afnemend met het vorderen van de nacht.

Het was best indrukwekkend om te zien hoe dat gaat bij dit soort grote bijeenkomsten, wat een organisatie vergt dat!

Moeten we daar jaloers op zijn? Een beetje natuurlijk wel, vooral op de omstandigheden die ze daar hebben.

Maar we moeten vooral zelf ook blijven genieten van alles wat onze hobby ons kan bieden, binnen de beperkte omstandigheden waar we mee te maken hebben. Laten we vooral doorgaan om met een handvol waarnemers stilletjes bij Gasteren te genieten van de mooie dingen die we wel kunnen zien!

De waarneemcommissie zal in ieder geval voor het komende seizoen weer proberen een steentje daaraan bij te dragen!

Bob Hogeveen

Namens de waarneemcommissie.

Van de leden

Hoe het allemaal begonnen is...

Mijn moeder heeft mij ooit verteld toen ik nog heel jong was dat ik al gefascineerd naar de maan kon kijken. Ik had nog geen idee dat dit de maan was, maar het licht van de maan moet tot mijn verbeelding hebben gesproken. Mijn moeder vertelde mij dat ik de maan: "fikkie" noemde.

Toen ik een jaar of 12 was, liep ik een keertje langs de winkel van Loe Lap in Amsterdam en zag daar een mooie sterrenkijker staan. Het was een kleine lenzenkijker met 4 oculairen op een draaischijf. Aangezien ik een paar weken later jarig was, kwam deze sterrenkijker boven aan op mijn verlanglijst te staan. Ik had geluk en kreeg de kijker op mijn verjaardag. De koning te rijk deed ik mijn eerste observatie met de maan. Dat viel buitengewoon tegen. Ik moest vanaf een vensterbank waarnemen en steeds met de hand bijstellen en het beeld trilde voortdurend of de maan verdween uit beeld. Met de sterkste vergroting (ik geloof 60x) bleef er nauwelijks een zichtbaar beeld over van de maan. De kijker bleek achteraf ook veel geschikter voor aardse waarnemingen.

De jaren daarna bleef mijn belangstelling voor de sterrenkunde op een laag pitje staan en was ik met heel andere dingen bezig, zoals mijn studie rechten, een relatie, werk, verhuizen naar het noorden van het land. In Assen ging ik wonen in een flat aan de Smetanalaan met een groot balkon op de eerste verdieping. Van daaruit had ik een redelijk uitzicht op de sterrenhemel. In 1979 werd ik lid van de VWS Noord Drenthe en op die wijze nam de belangstelling voor de sterrenkunde weer toe. Je merkt dat een vereniging met enthousiaste leden jezelf ook weer kan stimuleren. Onze bijeenkomsten vonden plaats in een lokaal van de tegenwoordige Vincent van Goghschool. Hoewel er een sterrenwacht op het dak stond, hebben we daar nooit een waarneming gedaan.

Na mij een tijdje te hebben verdiept in de mogelijkheden om zelf waar te nemen, besloot ik een echte sterrenkijker aan te schaffen. Het werd een 80 mm Pollux lenzenkijker en de leverancier was Ganymedes uit Amstelveen. De eigenaar van de winkel in Amstelveen kwam de sterrenkijker zelf bij mij thuis afleveren en met die sterrenkijker heb ik vele objecten waar genomen, zoals planeten, de maan, orionnevel en kometen. Ik vond het een prima kijker en ook de volgmotor werkte redelijk goed. Het was voor het eerst dat ik gedurende een aantal minuten objecten kon volgen en dat leverde mooie foto's op van bijv. de komeet Hale Bopp.

De foto's werden gemaakt met een Olympus OM 1 en later een OM 2 camera met een diafilm er in. Ik vind die Olympus camera's nog steeds geweldige toestellen. Ze zijn klein, licht en degelijk. Het laten ontwikkelen van de diafilm en de opnames bekijken was altijd weer een spannend moment: Stond er wel iets op of was de dia overbelicht of onderbelicht.

Na vele jaren met de 80 mm kijker te hebben gewerkt, werd het tijd voor iets mooiers en groters en vooral een kijker die goed kon volgen en computergestuurd was.

Gemak dient immers de mens. Na lang wikken en wegen, besloot ik een Meade LX 90 8 inch kijker te kopen. Ik had de kijker bij de firma Steenmeijer in Groningen zien staan en daar werkte een wat oudere verkoper die goede adviezen gaf.

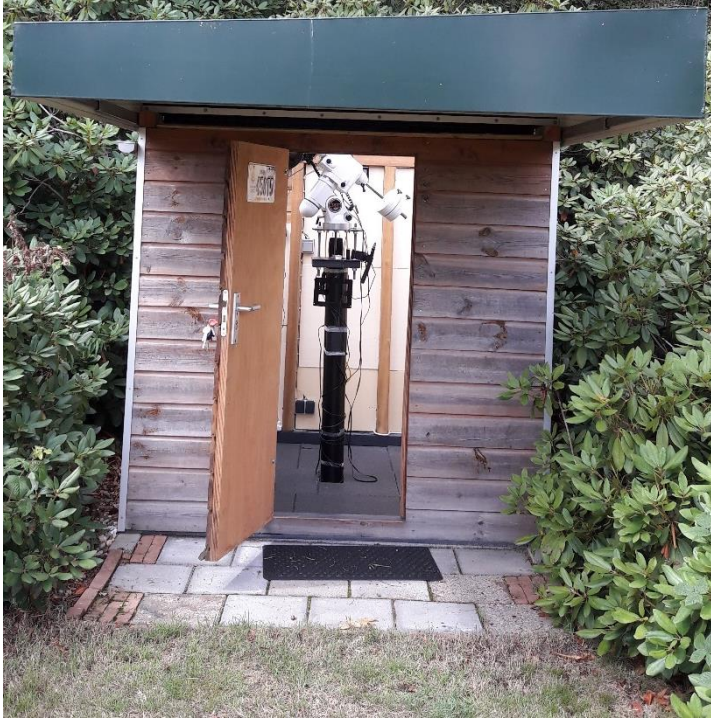
Er ging een wereld voor mij open. Met ruim 40.000 objecten in de computer (die lang niet allemaal in Nederland te zien zijn) kon ik weer jaren vooruit. De LX 90 kijker is een Schmidt cassegrain systeem en het voordeel is dat de kijker te vervoeren is en dat het een gesloten systeem is. De kijker heeft al jarenlang zijn werk prima gedaan

en is snel op te stellen en vrijwel direct gebruiksklaar. Het enige nadeel is dat als je echt verder wilt in de deepsky je een lichtsterkere kijker moet aanschaffen, zoals een Newton.

Jarenlang heb ik met argusogen naar de sterrenwachten van Gerard van den Braak en Bert Mijer gekeken en gedacht dat dit niets voor mij zou zijn. Sterrenkijken betekende voor mij buiten in de kou staan onder een heldere vrieskoude hemel, waarbij mijn blauwe Meade kijker aan het eind van de nacht helemaal wit van het ijs was en mijn handen steenklompen waren geworden, die ook de kijker weer naar binnen moesten tillen. Omdat ook de jaren en de leeftijd gingen tellen, besloot ik om een sterrenwacht te gaan bouwen. Ik had een plekje in de natuur gevonden, dat helaas wel wat omringd werd door bomen, maar de oostelijke, noordoostelijke en zuidoostelijke sterrenhemel waren goed zichtbaar. Op papier had ik een tekening gemaakt van de sterrenwacht en mij wat georiënteerd op de markt. Opeens zag ik een advertentie op de site Teleskoop van iemand die zijn sterrenwacht moest verkopen omdat hij gescheiden was. Zijn vader was timmerman en die had een heel degelijke sterrenwacht in elkaar getimmerd. De sterrenwacht was voorzien van een aluminium schuifdak dat in een gespecialiseerd bedrijf was gemaakt. Een prachtige constructie. In een halve dag hebben we de sterrenwacht, die in Houten stond, uit elkaar gehaald. Vervolgens moest ik de onderhandelingen met mijn buurman beginnen over de exacte plek voor de sterrenwacht. Die zat namelijk vlak bij zijn erfgrans en hij keek vanuit zijn slaapkamer uit op mijn sterrenwacht. Het lag allemaal heel gevoelig bij hem, maar na mijn toezegging om de sterrenwacht een stukje naar achteren te schuiven, het witte schuifdak groen te lakken en de toezegging dat zijn kinderen af en toe mochten kijken, was de kogel door de kerk.

Het middelpunt van de sterrenwacht wordt gevormd door een roestvrij stalen paal, gevuld met beton die ik ooit van Gerard van den Braak heb gekregen: loeizwaar, maar hij staat als een huis. De vloer van de sterrenwacht bestaat uit tegels met daar bovenop rubberen tegels. Het voordeel is dat dit iets aangenamer is om op te staan, en als je iets laat vallen in het donker is het niet meteen kapot.

Een sterrenwacht zonder kijker is als een vliegtuig zonder motor. Omdat ik mij wat meer wilde toeleggen op deepsky heb ik een UNC Newton 200 mm f4 aangeschaft. Ik heb gekozen voor de carbon versie en die bevalt mij uitstekend. Als opstelling heb ik gekozen voor een NEQ6 pro montering en beiden vormen een goed huwelijk en werken goed samen. Het gedurende langere tijd volgen en fotograferen van lichtzwakke objecten vind ik nog wel een dingetje, maar dat hoop ik als ik in september met pensioen ga nog beter onder de knie te krijgen.

Cassiopeia sterrenwacht

20 cm UNC Newton op NEQ6

Mijn astronomische hoogtepunten vormen toch wel de totale zonsverduisteringen. Mijn eerste zonsverduistering heb ik in Oostenrijk in 1999 gezien, maar de aanloop daar naar toe was dramatisch. Twee dagen voor de zonsverduistering trok de prachtige blauwe lucht dicht en bleef het aaneengesloten regenen. Gelukkig werd het op de dag van de verduistering s' morgens droog en brak vlak voor de verduistering de bewolking en hebben we met grote bewondering staan kijken naar het donker wordende landschap, de plotselinge koelte, de corona, de zonnevlammen en de sterren en planeten om de zon. In 2017 ben ik naar Amerika gereisd om de zonsverduistering te bekijken en ook hier was het weer spectaculair. Ik heb me hier meer toegelegd op het fotograferen en af toe eens gekeken.

Naast het zelf waarnemen, neem sinds een aantal jaren ook weer deel aan het bestuur van onze vereniging. Ik heb daarbij als taak om het jaarlijkse programma samen te stellen. In het verleden heb ik, toen ik voorzitter was, dat ook gedaan. Ik moest vaak achter mensen aan bellen en email hadden we toen nog niet.

Tegenwoordig gaat dit een stuk simpeler: via internet, Zenith en de RUG is er genoeg aanbod van sprekers. Ik vind het daarbij uitdagend om een gevarieerd programma samen te stellen en het leuke is dat ik daarbij zo mijn eigen maandelijkse astronomische feestjes kan organiseren.

Daarbij is het uiteraard ook heel leuk om lezingen van leden uit eigen kring te hebben. Dus mocht je het leuk vinden om een keer een avond een presentatie te geven of je ervaringen of leermomenten in je hobby te delen, meld je dan bij mij zodat ik het in het programma kan plannen.

Jaap van der Wal

Gasteren Midzomernacht party 29/30-06-2019

Voor mij alweer de 6e keer dat ik een Midzomernacht starparty meemaak en zoals altijd erg gezellig. Ondanks de grijze nacht verbaas ik me iedere keer dat er nog zoveel te zien is.

Toen ik aan kwam rijden hingen de mistflarden al laag over de velden. Met de ondergaande zon erbij al een leuk plaatje, maar ik zag ook nog twee reetjes en dat was prachtig.

Ik was de eerste van de "sterrenkijkers" die aankwam, maar Bob volgde al snel en zijn we begonnen onze spullen op te bouwen. Bob had zijn 40cm dob bij zich en ik mijn 25cm dob. Toen arriveerden Rico, Petra en Roderick en was de groep compleet (Rico met een 12,5cm ETX en Petra en Roderick met een 15cm ETX).

We konden direct beginnen met de opvallend heldere Jupiter. Een mooi beeld met 4 maantjes, waarvan er eentje onderaan (newton) Jupiter vast leek te zitten.

Ik heb de hele nacht Jupiter een beetje gevolgd en vooral het spel met de maantjes is fascinerend, want aan het eind van onze sessie stond een ander maantje vastgeplakt aan de bovenkant (newton) van Jupiter.

Saturnus stond nog laag maar ik heb hem direct toch maar bekeken, je weet nooit hoe zo'n avond nog verloopt. Het blijft speciaal zo'n bol te zien met een ring er omheen. In mijn telescoop zag ik ook Titan nog en later in de nacht nog twee maantjes. Bij bob in zijn 40cm heb ik er 4 kunnen zien, maar hij als expert zag er nog eentje extra.

Aan het begin had iedereen zo zijn problemen. Bob was zijn comacorrector vergeten en zijn verloopstuk van 2 inch naar 1 ¼. Die heeft de hele nacht maar met 2 oculairen kunnen werken.

Petra en Roderick moesten eerst hun telrad afstellen en dat heeft ze ook wel een uurtje gekost.

Rico heeft even moeten puzzelen hoe de go-to ook maar weer werkte, maar ook die kreeg het voor elkaar en bij mij ging tegen het einde de stroom er even af en ben ik zonder go-to verder gegaan, wat natuurlijk ook prima gaat, al duurt het dan iets langer voordat je iets gevonden hebt.

We werden ook nog getrakteerd op een spectaculaire vuurbal. Een felle groene flits, helderder dan Jupiter ontlokte kreten bij iedereen (behalve Rico, die zat er net met zijn rug naar toe).

Behalve de highlights zoals M13, M31, M27 en M57 heb ik ook nog twee delen van de Sluiernevel gezien. Zo mooi en zo groot, echt geweldig! Ook nog twee planetaire nevels NGC 6781 en NGC 6572, de Racketball, waarbij ik er vanmorgen achter kwam dat ik die tot mijn verbazing nog nooit had gezien. Dus ook nog een nieuwe waarneming erbij, super!

Ondanks de hele warme dag had ik het inmiddels zo koud gekregen, dat ik tegen half 2 ben gestopt. Ook Rico, Petra en Roderick hielden het voor gezien. Een beetje jammer voor Bob, die had nog wel even door gewild, maar ja, als alle autolampen aangaan en je weet dat je hooguit nog een half uurtje hebt voordat het weer lichter wordt, heeft Bob ten slotte zijn kletsnatte spullen ook weer ingepakt.

Al met al weer een succes deze Midzomernachtstarparty, maar wel een beetje jammer dat er niet meer belangstellenden waren.
Volgend jaar weer, wat mij betreft!

Ria

Tot de volgende nieuwsbrief.